

Тетяна Шостачук

Житомирський державний університет, м. Житомир

Соломія Павліченко

Житомирський державний університет, м. Житомир

Стилізація середньовічних зооморфних мотивів у дизайні авторської колоди карт Таро

Сьогодні, як і в далекому минулому, людей приваблює невідоме, містичне та загадкове, їм властиво шукати відповіді на питання, бажати вирішити свої проблеми. Унікальні карти Таро надають можливість зануритись в особисті проблеми та віднайти шляхи їх подолання. Проте, окрім простого інформування карти Таро демонструють якісну презентацію та естетичне задоволення. Створення унікального дизайну для кожної карти колоди Таро є невід'ємною складовою дизайн-проекту, в якому поєднується символіка та архетипи середньовічного бестіарію.

Розробка дизайну колоди карт Таро за мотивами середньовічного бестіарію відкриває безмежні можливості для креативного самовираження. Це поєднання багатства символіки середньовіччя з сучасними техніками та стилістичними рішеннями дозволяє створити унікальний дизайн. Авторська інтерпретація міфологічних тварин стала одним із поставлених завдань.

Історія середньовічного бестіарію багата на символи та образи, які можуть бути вписані в архетипи карт Таро. Зображення природних елементів, фантастичних птахів та звірів бестіарію можуть ефективно передавати різні аспекти життя, долі та духовного розвитку, що є важливими елементами колоди Таро. Середньовічний бестіарій виступає джерелом історичних надбань та візуальних мотивів. Роль тварин в ньому є духовним та

символічним орієнтиром в вивченні світогляду тогочасних людей [1].

Основні методи вивчення візуальної мови минулого – це занурення в культурний аспект середньовіччя, який базується на літературних, візуальних та етнічних структурах [5]. Тваринні орнаменти та візуальні особливості звіриного стилю стали особливою ознакою середньовічного періоду. Вигляд певних тварин уособлював певну метафоричну структуру духовного світу.

На думку професора Білика Я.М., середньовічний бестіарій можна вважати одним із найпоказовіших прикладів розбудови системи середньовічної символіки [2, с. 62]. Зі сторінок бестіарію постають, в досить незвичних для сучасної людини ракурсах, постаті різноманітних істот. Одні з них є начебто добре нам знайомими: лев, їжак, лисиця; деякі інші істоти знайомі нам з античної міфології: кентавр, грифон або сирени. Інші з них постають навіть химерними, такими, наприклад, як мантікора, що традиційно зображувалась монстром, що є поєднанням різних тваринних елементів та головою людини [2, с. 56].

Мова та характеристика кольорових співвідношень виявляє культурний особливості певної цивілізації [3; 4]. Колористична композиційність середньовічних візуальних знаків відображається в природних мотивах та орнаментів.

Колір став важливою складовою карт Таро. Основними кольорами в традиційній палітрі середньовіччя – червоний, синій та жовтий. Червоний колір означає енергію, пристрасть, кров; синій – духовність, розсудливість, життєву мудрість, а жовтий – символізував зраду, гріх, віроломство і продажність.

Отже, візуальна мова дизайну, що використовує семантику середньовічного бестіарію, як джерела натхнення, досліджує символічні, міфологічні й культурні значення образів тварин у

середньовічних бестіаріях, які формують основу для розуміння архетипних структур і художніх кодів у сучасному дизайн-мисленні. Семантичний аналіз дозволяє виявити, як зооморфні мотиви, насичені алегоричними смислами, трансформуються у знаково-образну систему дизайну, впливаючи на формування візуальної мови, стилістики та естетичних концепцій. Таким чином, середньовічний бестіарій постає не лише як історико-культурне джерело, а й як семіотичний простір, у межах якого закодовані універсальні смисли, здатні актуалізуватися в сучасних художньо-дизайнерських практиках.

Список використаних джерел

1. Кулина, К. (2025). Гендерні ролі в українській культурі. *UCulture*. <https://uculture.com.ua/publications/112> (дата звернення: 20.11.2025)
2. Бойко, О. (2018). Інтегративні дослідження народно-сценічного танцю. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*, № 28. https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe (дата звернення: 20.11.2025)
3. Ігнатенко, І. (2017). Чоловіче тіло у традиційній культурі українців. СД. <https://surl.lt/qwqsgj> (дата звернення: 20.11.2025)
4. Грабовська, І. (2022). Вирівнювання можливостей для жінок та чоловіків versus криза маскулінності: українська специфіка. *Соціологічні студії*, № 2. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27812> (дата звернення: 20.11.2025)
5. Котлюк, Г. (2022). Гендер на сцені: дрег королеви та перформативна жіночність. *Інтермарум: історія, політика, культура*, № 10. <http://intermarum.zu.edu.ua/issue/view/15580> (дата звернення: 20.11.2025)
6. Маншилін, О. (2018). Становлення та розвиток сучасного танцю в Україні. *Танцювальні студії*, (1), 37–47. <http://dancestudios.knukim.edu.ua/article/view/140394> (дата звернення: 20.11.2025)